



Dokument s plenarne sjednice

B9-0504/2022

21.11.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi
(2022/2952(RSP))

Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Daniel Buda, Alexander Bernhuber
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o zaštiti stočarstva i velikim zvijerima u Europi (2022/2952(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da postoje brojni složeni čimbenici sa štetnim učincima na trofičke lance koji određuju migraciju divljih životinja (klimatske promjene, visok stupanj zaštite, porast populacije), a koji dovode do sukoba u pogledu suživota između domaćih i divljih vrsta;
- B. budući da su zakonodavne mjere, kao što su Direktiva o staništima¹ i međunarodni koordinacijski naponi, uključujući Konvenciju o zaštiti divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), doprinijeli oporavku velikih zvijeri, uključujući populacije vukova; budući da se broj velikih zvijeri u kontinentalnoj Europi znatno povećao te da je između 2012. i 2016. porastao na 8000 do 9000 euroazijskih risova, 15 000 do 16 000 smeđih medvjeda i 17 000 vukova; uzimajući u obzir da te brojke datiraju od prije više od pet godina; budući da je Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih izvora (IUCN) već 2018. godine zbog snažnog porasta broja vukova svrstala vuka među najmanje zabrinjavajuće vrste na razini EU-a;
- C. budući da velike zvijeri pokazuju veliku mobilnost i da se pojedinačne populacije mogu širiti na velikim geografskim područjima diljem različitih zemalja, unutar i izvan EU-a, što dovodi do situacija u kojima ista populacija s povoljnim stanjem očuvanosti može biti podložna mjerama upravljanja u jednoj regiji, iako se u susjednoj regiji i dalje nalazi na popisu vrsta kojima je potrebna stroga zaštita, unatoč istom stanju očuvanosti; poziva na znanstveno utemeljen pristup, pri čemu u obzir treba uzeti populaciju kao cjelinu u svim državama članicama;
- D. budući da su domaće životinje, posebno one na pašnjacima i u otvorenim sustavima ispaše, izložene riziku zbog sve veće prisutnosti velikih zvijeri, osobito u planinskim i rijetko naseljenim regijama, u kojima je ispaša nužna za očuvanje tih prioriternih staništa, kao i u gušće naseljenim ruralnim područjima, gdje prisutnost vukova može negativno utjecati na održivi razvoj ruralnih područja i kvalitetu života u njima, i u smislu tradicionalne poljoprivrede i u smislu turizma; budući da u gusto naseljenim i urbaniziranim područjima s malo velikih prirodnih rezervata postoji veća opasnost za domaće životinje;
- E. budući da se tradicionalni sustavi ispaše na alpskim pašnjacima i livadama sve više napuštaju zbog ekoloških, poljoprivrednih i socioekonomskih izazova povezanih s poljoprivredom u neposrednoj blizini neke vrste velikih grabežljivaca, što neizbježno dovodi do sukoba ciljeva u smislu očuvanja prirode; budući da 50 % svih ovaca u kontinentalnoj Europi živi u blizini najmanje jedne vrste velikih grabežljivaca;

¹ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, SL L 206, 22.7.1992., str. 7.

- F. budući da se pokazalo da preventivne mjere za izbjegavanje sukoba u pogledu suživota nisu dovoljno učinkovite te da istodobno dovode do povećanja radnih napora i nerazmjernih troškova za poljoprivrednike te imaju znatan utjecaj na krajolik; budući da se naknade za štetu regulirane na nacionalnoj razini razlikuju unutar EU-a i da se njima često ne uzima u obzir cjelokupna pretrpljena šteta, uz nenadoknadiv gubitak genetskog nasljeđa mnogih autohtonih pasmina;
1. naglašava da se EU mora usredotočiti na primjereno upravljanje biološkom raznolikošću kako bi se omogućio uravnotežen razvoj svih vrsta i ekosustava; ističe da, iako su politike u području biološke raznolikosti imale pozitivne rezultate u pogledu obnove vrsta velikih zvijeri u EU-u, valja prepoznati da sve veće razine populacije dovode do raznih ekoloških, poljoprivrednih i socioekonomskih izazova te da je potrebno poduzeti više mjera, na temelju regionaliziranijeg pristupa u skladu s člankom 2. stavkom 3. Direktive o staništima, kako bi se učinkovito riješili ti kompromisi;
 2. ističe da je važno poboljšati nadzor zdravlja divljih vrsta, što je relevantno u konkretnom slučaju vukova zbog hibridizacije sa psima; poziva na donošenje standardizirane politike za identificiranje hibrida i usvajanje transparentnog pristupa, uključujući prekograničnu razmjenu uzoraka DNK-a vukova među istraživačkim ustanovama; poziva Komisiju i države članice da uzmu u obzir učinak koji napadi velikih zvijeri imaju na dobrobit životinja, uključujući ozljede, pobačaje, smanjenu plodnost, gubitak životinja ili cijelih stada te smrt pasa čuvara, kao i na dobrobit ljudi, uključujući gubitak prihoda te veće radne napore i više materijalne troškove, kao i potencijalne ozljede ili rizik za život;
 3. pozdravlja činjenicu da je točka „Prijedlog za izmjenu: Premještanje vuka (*Canis lupus*) iz Dodatka II. u Dodatak III. Konvenciji” uvrštena na dnevni red 42. sastanka Stalnog odbora Bernske konvencije; naglašava da stanje očuvanosti vuka na paneuropskoj razini opravdava ublažavanje statusa zaštite, a time i usvajanje predložene izmjene;

Mjere

4. poziva Komisiju i države članice na priznavanje činjenice da se trenutačnim mjerama, uključujući ograde i pse čuvere, ne postižu rezultati koji su potrebni za primjerenu zaštitu od napada i omogućavanje skladnog suživota; zahtijeva da se pri provedbi preventivnih mjera i razmatranju odstupanja vodi računa o konfiguraciji tla i drugim prevladavajućim čimbenicima, kao što je turizam, koji su ključni za dotična područja; poziva Komisiju i države članice da u slučajevima širenja populacije velikih zvijeri prepoznaju važnost razvoja i primjene nadziranih mjera kontrole u skladu s Direktivom o staništima, na temelju znanstvenih dokaza;

Ocjena stanja očuvanosti i planovi za prekogranično upravljanje

5. poziva Komisiju da redovito ocjenjuje napredak u postizanju stanja očuvanosti vrsta na razini biogeografskih regija i/ili populacija EU-a kako bi ocijenila širenje divljih životinja na temelju znanstvenih dokaza i na temelju razmjene jedinki i genskih tokova između subpopulacija, uzimajući u obzir visoku prekograničnu mobilnost vrsta, te da prilagodi stanje zaštite čim se postigne željeno stanje očuvanosti; poziva Komisiju i države članice da olakšaju prekograničnu suradnju i razvoj planova za prekogranično upravljanje koji odgovaraju biogeografskim regijama i/ili razini populacija; poziva

Komisiju da izdvoji sredstva za studije o biološkoj raznolikosti usmjerene na ažuriranje mapa raspodjele i gustoće populacija velikih zvjeri; smatra da je za izradu preciznih procjena potrebno provesti takve studije diljem Europe s obzirom na veliku mobilnost tih vrsta; smatra da je stanje očuvanosti velikih zvjeri povoljno u nekoliko biogeografskih regija u kojima se još uvijek nalaze na popisu vrsta kojima je potrebna stroga zaštita; poziva na pomno praćenje politike EU-a o velikim zvijerima kako bi se na zadovoljavajući način riješilo pitanje povoljnog stanja očuvanosti na temelju realističnih podataka koji otkrivaju različitu gustoću populacija velikih zvjeri u različitim dijelovima Europe; poziva Komisiju da bez odgode razvije postupak procjene kako bi se omogućila izmjena statusa zaštite populacija u određenim regijama čim se postigne željeno stanje očuvanosti, u skladu s člankom 19. Direktive o staništima;

Izuzetia

6. poziva Komisiju i države članice da aktivno pomognu regijama koje se suočavaju da sve većim sukobima u pogledu suživota, imajući na umu da i divlje životinje i stoka trpe znatnu štetu, kako bi im se omogućilo da iskoriste fleksibilnost koja već postoji u skladu s člankom 16. stavkom 1. Direktive o staništima; poziva na tumačenje i primjenu tog članka kojim se uzima u obzir raznolikost diljem Europske unije i u bliskoj suradnji s državama članicama, regijama i dionicima kako bi se osigurao pristup upravljanju na razini većih geografskih regija i/ili na razini populacija diljem država članica; poziva Komisiju da pojasni postojeće smjernice o strogoj zaštiti vrsta u pogledu tumačenja obveza koje proizlaze iz članaka 12. i 16. Direktive o staništima, s obzirom na povećanje populacija velikih zvjeri i sve veće sukobe u pogledu suživota;
7. naglašava da stočarstvo mora biti moguće bez potrebe za nerazmjerno skupim i pojačanim zaštitnim mjerama koje negativno utječu na izvedivost poljoprivrede u ruralnim područjima; poziva Komisiju da provede procjenu učinka sve veće prisutnosti velikih zvjeri u Europi na biološku raznolikost, ruralne zajednice i ruralni turizam, uključujući generacijsku obnovu u poljoprivredi;

Planinska poljoprivredna gospodarstva

8. naglašava da klimatske promjene, gospodarske krize i umnažanje stope predacije od strane velikih zvjeri teže pogađaju stočarska gospodarstva u alpskim područjima; ističe da su gospodarstva u planinskim područjima mala i da imaju velike dodatne troškove, ali da imaju važnu ulogu u očuvanju planinskih krajolika i zaštiti biološke raznolikosti u regijama s negostoljubivim okolišem u kojima su veliki divlji biljojedi nestali ili još nisu ponovno uvedeni jer su takva gospodarstva prirodan i troškovno učinkovit alat za sprečavanje i ublažavanje klimatskih učinaka kao što su šumski požari; ističe da su područja kao što su travnjaci *Nardus* bogati vrstama na silikatnoj podlozi u brdskom pojasu te planinski i predplaninski vapnenački travnjaci posebno vrijedna očuvanja u skladu s Direktivom o staništima; ističe da je ekstenzivna ispaša ključan čimbenik za očuvanje tih područja; napominje da povećanje populacije vukova u kombinaciji s neizvedivošću zaštitnih mjera na područjima s ekstremnim topografskim značajkama, kao što su planinska i rijetko naseljena područja, dovodi do postupnog napuštanja ispaše; poziva Komisiju da odlučnim djelovanjem i konkretnim rješenjima zaštiti i očuva tradicionalne poljoprivredne prakse, kao što su pastoralizam, model poljoprivredne ispaše, praksa sezonskog preseljenja životinja radi ispaše koju priznaje

UNESCO i način života pastoralnih stočara; uviđa da neke od tih praksi mogu biti obuhvaćene predloženim popisom potencijalnih poljoprivrednih praksi koje se financiraju iz programa za ekologiju, što bi moglo dovesti do interferencije sa staništima divljih vrsta; poziva Komisiju da stvori potrebne uvjete za zaštitu ispaše ako mjere za zaštitu stada nisu moguće;

Praćenje

9. naglašava da je dobro praćenje osnovni preduvjet za uspješno upravljanje velikim zvijerima, ali da države članice primjenjuju različite metode prikupljanja podataka i praćenja; poziva Komisiju i države članice da usklade znanstveno dokazane metodologije praćenja u svim državama članicama i da prate populacije velikih zvijeri uzimajući u obzir prekograničnu dimenziju, uz poseban naglasak na biogeografskim regijama, kao i na značajkama svakog ekosustava; traži da se rezultati praćenja pravodobno i transparentno stave na raspolaganje javnosti; nadalje poziva Komisiju i države članice da znanstveno utvrde najbolje izvedive mjere za smanjenje napada grabežljivaca na stoku i prouzročene štete, kao i da provedu procjenu učinka u pogledu provedbe metoda aktivnog upravljanja;

Financiranje

10. poziva Komisiju i države članice da utvrde odgovarajuće i dugoročne mogućnosti financiranja, kako u sklopu tako i izvan zajedničke poljoprivredne politike, u okviru strategije za biološku raznolikost do 2030. i Direktive o staništima, za odgovarajuće preventivne mjere i primjerenu naknadu poljoprivrednicima kako bi se osiguralo supostojanje velikih zvijeri i održivih stočarskih praksi, bez ograničavanja sveobuhvatnih ciljeva zajedničke poljoprivredne politike EU-a; poziva Komisiju da prepozna da sve veći broj napada koje provode velike zvijeri dovodi do povećanja sredstava namijenjenih za zaštitu domaćih životinja i isplatu naknada, uz rizik da će sredstva iz programa ruralnog razvoja koja su tradicionalno predviđena za pomoć u postizanju važnih ciljeva zajedničke poljoprivredne politike potrošiti na očuvanje vrsta; smatra da se naknada koja se isplaćuje uzgajivačima stoke nakon napada razlikuje među državama članicama; vjeruje da bi te naknade trebale biti uključene u skupno izuzeće iz državne potpore; poziva Komisiju da razmotri ukidanje svojih smjernica za poljoprivredu prema kojima se naknada štete koju su prouzročili veliki grabežljivci smatra državnom potporom jer gubici koje su proizvođači pretrpjeli nisu povezani s njihovom poljoprivrednom djelatnošću;

o

o o

11. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Komisiji.